

Ponedeljek

Leto II.

Liubljana, 7. maja 1928

Stev 19

Resna režimska kriza v Romuniji

Včeraj je zborovalo v Albi Juliji 200.000 kmetov, ki so zahtevali takojšen odstop vlade – Dalekosežni sklepi zaranističnega zborovanja – Slovesna prisega – Pravoslavna in grško-katoliška duhovščina na strani opozicije – Možnost kmeškega pohoda v glavno mesto – Zborovanja so se vršila tudi v drugih mestih brez vsakih incidentov

Alba Julia, 6. maja. Že ob 5. zjutraj so pričele kmečke množice korakati skozi 4 mestna vrata na glavni trg Mihaela Hrabrega. Kmete so spremljali duhovniki v ornatu ter žene in otroci; ljudi je bilo nad 200.000. Posebno mogočen vtis je napravil spoved delavcev iz doline Jiu, ki so korakali pod svojimi zastavami. Ob 8. zjutraj se je vršila v pravoslavni in grško-katoliški cerkvi služba boja, katere so se udeležili tudi strankini voditelji. Takoj po opravljeni cerkveni ceremoniji se je sestalo v dvorani mestnega gledališča 677 delegatov, nakar je bil kongres odprt.

Za predsednika zborovanja je bil izvoljen bivši ministrski predsednik Ștefan Popp. Strankin predsednik Julij Maniu je imel najprej dolg ekspozicije o političnem položaju; za njim je govoril podpredsednik stranke dr. Mihalage. Izjavil je, da zastopa narodna kmečka stranka 75 odstotkov države ter zahteva takojšnji odstop vlade. Če se to ne bi zgodilo, je stranka pripravljena spremeniti sedanjo vladno obliko. Govorili so dalje delegati Ispescu, Grecu v imenu Bukovine, Pan-Halipia v imenu Besarabije in Cezar Bocu v imenu Banata. Nato je bila

sprejeta resolucija

ki vsebuje naslednjih 8 točk:

1. Velike množice, ki so se zbrale iz vseh delov velike Romunije na kongres v Albo Julijo in štejejo nad 200.000 oseb, hočejo vsemu svetu dokazati, da je za kmečko stranko ves romunski narod. Kongres v Albi Juliji potrjuje edinstvo Romunije, ki je bila ustanovljena s sklepi v Kišinevu, Černovicah in Albi Juliji ter mora večno ostati. Rumunski narod je pripravljen braniti to edinstvo do zadnje kaplje krvi.

2. Ljudsko zborovanje v Albi Juliji se ne obrača samo proti zunanjim sovražnikom, ki hočejo spremeniti državne meje, temveč tudi proti vsem onim, ki z desettletno protustavno in nezakonito vladno rušijo moč države, upravljajo z uvedbo kolonialnega sistema za nove pokrajine edinstvo države v nevarnost in nalagajo vseh državi stisko in muke. Ljudsko zborovanje zahteva spoštovanje načel, ki so veljala takrat, ko je bila podpisana listina za ujedinjenje.

3. Ljudsko zborovanje v Albi Juliji izreka zahvalo vsem zaveznikom, s katerimi je rumunski narod skupno krvavel v vojni, ter Društvu narodov kot predstavitelju miru, ki ga naproša, naj ne istoveti rumunskega naroda s sedanjo uzurpatorsko vladno, proti kateri je narod sam v najostrejši borbi.

4. Ljudsko zborovanje v Albi Juliji ugotavlja, da je prišla sedanja vlada na krmilo po državnem prevratu. Ta vlada dela proti narodnemu smislu in podkopava temelje državne eksistence. Ljudsko zborovanje izjavlja, da je ta vlada narodu sovražna in da se je narod brani z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

5. Ljudsko zborovanje v Albi Juliji odreja vladi pravico, da bi govorila v imenu države, posebno pa pravico, da bi sprejemala nove obveznosti za narod in sklepala inozemska posojila.

6. Ljudsko zborovanje v Albi Juliji poziva regentski svet, da takoj odstrani sedanjo vladno. Namesto nje naj imenuje vlado narodne kmečke stranke z Julijem Maniom na čelu. Ljudsko zborovanje naglašja, da je monarhističnega naziranja, vendar pa izjavlja, da zavisi vladna oblika od naziranja naroda, ki lahko izbira primerno obliko za svoje interese.

7. Ljudsko zborovanje v Albi Juliji ratificira sklepe parlamentarnega sveta, po katerih so se poslanci stranke umaknili iz parlamenta.

8. Ljudsko zborovanje v Albi Juliji pooblašča vodstvo narodne kmečke stranke, da obvesti o tej resoluciji regentski svet.

Nato so delegati zapustili gledališko dvorano ter odšli na veliki trg, kjer so raz šest tribun govorili Julius Maniu, Mihalage, Popovič in drugi poslanci. V imenu socialistov je govoril poslanec Fluera.

Nato je bila ljudskemu zborovanju ob 2. popoldne z vseh tribun prečitana

druga resolucija.

Ta resolucija se pričenja:

»Ljudske mase ki so se zbrale na kongres narodne kmečke stranke v Albi Juliji, ratificirajo vse sklepe strankine-

ga vodstva in polagajo slovesno prisego.«

Duhovniki so nato v ornatu podelili množicam sv. obhajilo, nakar so vsi navzoči dvignili desno roko in glasno ponavljali slovesno prisego:

»Prisegamo pri Bogu, da ne bomo odnehali v boju za padec vlade, ki je bila imenovana z dekretom, katerega so kralju Ferdinandu ukradli na smrtni postelji in ki po smrti Bratiana stiska vso državo. Prisegamo, da bomo nadaljevali boji brez strahu pred žrtvami in brez prestanka po vseh mestih in vaseh z vsemi sredstvi. Prisegamo, da bomo odprli naše cerkve in med službo božjo prosili Boga, da nam da moči v boju proti nezakoniti vladi. Boj naj kaznuje one, ki ženejo Rumunijo v pogubo. Prisegamo, da hočemo ustvariti novo svobodno Rumunijo, kjer naj vlada svoboda in pravičnost za vse sinove naroda.«

Pohod na Bukarešto.

Po prisegi je staval poslanec dr. Dobrescu predlog, naj se vsi navzoči razdelijo v tri kolone ter korakajo proti Bukarešti. Množice naj bi že v en uri od-

korakale. Posamezne skupine kmetov so odšle v okoliške kraje Vintsur, Pejus in Cebes, da se definitivno formirajo. Za jutri popoldne je sklicano novo ljudsko zborovanje v Cluju, na katerem bo Julij Maniu poročal o odgovoru regentskega sveta. Popoldne bo Maniu predstavljal regentskemu svetu, katerega bo izročil resolucijo.

Zborovanja po vsej državi.

Tudi v Craiovi, Jassyu in raznih drugih mestih, so se vršila zborovanja narodne kmečke stanke, ki so povsod potekla popolnoma mirno. V Bukarešti je bilo zborovanje prepovedano.

Nikjer incidentov.

Bukarešta, 6. maja. Po poročilih iz notranjega ministrstva ni prišlo danes nikjer do katerega incidenta. Po provinci v Craiovi, Črnovicah, Jassyu, Brailu in drugod so se vršila velika zborovanja, ki so potekla brez incidenta in na katerih so bile sprejete slične resolucije kot v Albi Juliji.

Zborovanju v Albi Juliji so se pridružili tudi zastopniki rudniškega delavstva iz Rešice in Petrošanija.

„Italia“ prispela na Spitzberge

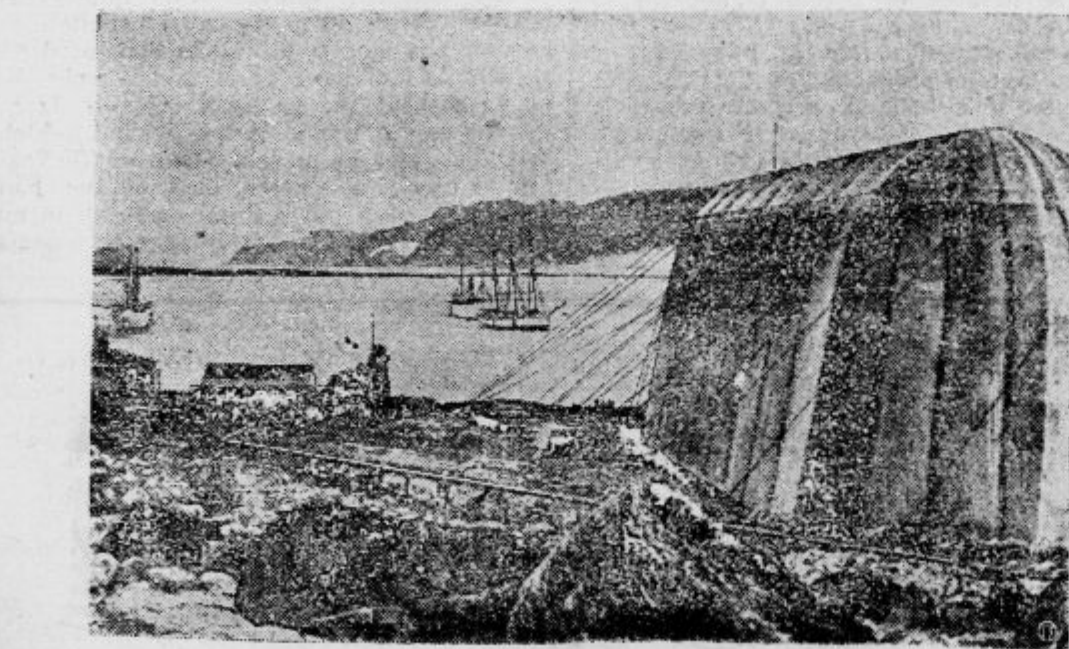
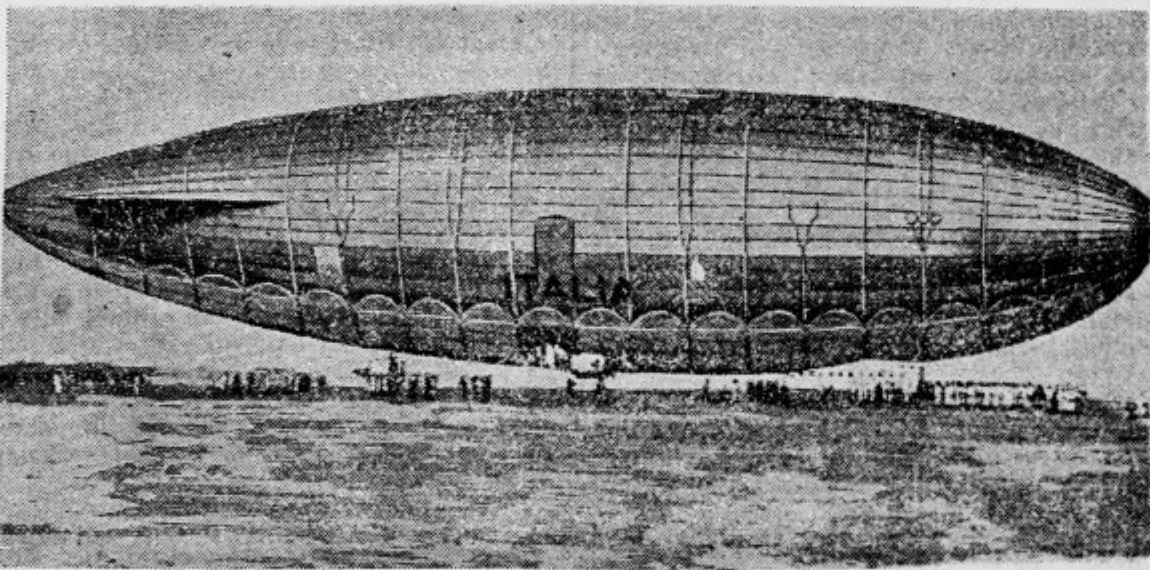
V soboto zvečer je startal Nobile v Vadsoe za polet na Spitzberge. — Ugodni vetrovi. — Slovo od Norveške.

Oslo, 6. maja. »Italia« je ob 13. uri pristala v Kingsbayu.

Vadso, 6. maja. Sinoči ob 20.31 je »Italia« nadaljevala polet na Spitzberge. General Nobile je računal pri pristanku, da mu bo treba čakati le 24 ur na ponoven start, vendar pa se je vreme tako poslabšalo, da je moral ostati 35 ur. Zrakoplov je startal gladko in se je že po par minutah pojavil nad mestom. Po zadnjih poročilih je vreme nad Barentskim morjem tja do Spitzbergov skoraj povsod ugodno razen manjših predelov, kjer lahno sneži. General Nobile upa, da bo priletel v

Kingsbay v 25 ali 30 urah. Že po eni uri je oddala »Italia« brezžično brzojavko, da je na krovu vse zdravo in da zrakoplov plove mirno.

Ko se je zvedelo po mestu, da bo »Italia« startala, se je zbralo okoli zrakoplova mnogo občinstva. Med prvimi, ki so pozdravili odhajajočo posadko, je bil prefekt, ki je izrazil generalu občudovanje Norvežanov nad novo ekspedicijo na severni tečaj. Nobile se je do zadnjega razgovarjal z navzočimi. Malo po 20. uri je dal povelje za start. Množica je posadko živahno pozdravljala.

Zgoraj: Nobilov zrakoplov »Italia«. — Spodaj: Hangar v Kingsbayu, kjer bo »Italia« čakala na končni polet čez severni tečaj.

Zopet potres v Grčiji

Atene, 6. maja. Danes so bili v okolici Korinta zabeleženi štirje novi potresni sunki. Dasi potres tokrat ni bil posebno močan, je vendarle povzročil precejšnjo škodo in je v okolici Korinta porušil zadnje ostanke hiš. Človeških žrtev ni bilo ker je prebivalstvo že davno zapustilo svoje razpadajoče domove in prebiva na prostem.

Eksplodizija peklenskega stroja v Sofiji

Sofija, 6. maja. Danes je eksplodiral pod portalom Trgovske banke peklenski stroj, ne da bi bil poškodovan poslopje. Eksplozija je bila izredno močna, tako da so povsod vse šipe na sosednjih poslopih, med njimi tudi na rumunskem poslanstvu. O strahu ni nobenega sledu. Povzročena škoda je neznatna.

Močna Jugoslavija najboljšje jamstvo za evropski mir

Joca Jovanović o fašističnih imperijalističnih ciljih v srednji in jugovzhodni Evropi. — Italijanska politika je že od nekdaj naperjena proti Jugoslovenom.

Split, 6. maja. Na poziv tukajšnje ljudske univerze, je imel danes predsednik srbske zemljoradniške stranke, bivši srbski poslanik na Dunaju in v Londonu g. Joca Jovanović v Narodnem gledališču predavanje o italijanski politiki na Balkanu ter o odnosih med Jugoslavijo in Italijo.

Predavatelj je med drugim naglašal, da ogroža Italija, odkar je postala vele-sila, samostojnost držav na Balkanu. Glavna njena akcija je naperjena proti Jugoslaviji. Navedel je številne primere iz polpreteklega časa, ki dokazujejo za-hrbtost italijanske politike. Četudi je Italija l. 1924 sklenila z Jugoslavijo prijateljski pakt, neprestano spletkari proti nam in zbira naše sovražnike. Ti-ranski pakt je naperjen v prvi vrsti proti Jugoslaviji, ravno isto tendenco pa ima tudi italijanska pogodba z Madžar-

ske. Z istim ciljem vodi sedaj Italija pogajanja s Turčijo in Grčijo za skleni-tev sličnih pogodb. Italija zahteva zase nadmoč na Jadranu, na Balkanu, v srednji Evropi in Sredozemskem morju. Naša politika mora biti ta, da ostane velika in močna Jugoslavija od Črnege in Egejskega do Jadranskega morja. Nikdar ne smemo odstopiti od načela: »Balkan balkanskim narodom« kakor tudi ne smemo nikdar popustiti od tega, da je Jadransko morje jugoslovensko. Neodvisnost Albanije je glavni pogoj za konsolidacijo Balkana in za mir v sred-nji Evropi. Dokler Italija ne prizna teh naših zahtev, ne more biti naša prijate-ljica. Svoje predavanje je končal Joca Jovanović z besedami: Ne verujem, da bi prišlo med nami in Italijo do vojne, ker bi Italija v tem trenutku padla v vrsto držav druge vrste.

Krvav pretep na občinski seji

V Bački so se v neki občini stepli Madžari in Srbi na seji ob-činskega sveta. — Štirje odborniki so bili nevarno ranjeni.

Subotica, 6. maja. V Molu pri Subotici je prišlo na seji občinskega sveta do krvavega pretepa, na katerem so bili štirje občinski odborniki tako težko ranjeni, da so jih morali prepeljati v bolnico. Pretep je posledica nesrečne politike, ki jo vodi vlada v Vojvodini, kjer protežira Madžare proti domačim ljudem. Ko je župan sporočil, da je veliki župan razveljavil izvolitev občinskih funkcionarjev, je predsednik tamoš-nje organizacije madžarske stranke in ob-činski odbornik Vida zahteval, naj župan besedilo odloka prevede na madžarski je-

zik. Ostali občinski odborniki so proti temu odločno protestirali. V prerekanje, ki je nato nastalo med Madžari in zastopniki nacionalnih strank, se je vmešala tudi pu-blika, ki je obsajala večino iz pristašev madžarske stranke. Končno je publika na-valila na občinske svetnike s stoli, nakar je nastal krvav pretep. Ko so prihiti o-ro-žniki, so našli na bojišču štiri težko ranjene občinske odbornike, med katerimi je bil tudi predsednik madžarske stranke Vida. Ranjence so morali prepeljati v bolnico.

Odhod finančnega ministra v London

Beograd, 6. maja. V političnem življenju je vladalo danes popolno za-tišje. V vladnem predsedstvu sta se do-poldne sestala ministrski predsednik g. Vukičević in finančni minister g. dr. Marković. Na konferenci sta razpravljala o inozemskem posojilu. Kakor za-trjujejo v vladnih krogih, odpotuje fi-nančni minister v torek v Pariz odnos-no v London, da predloži v smislu skle-njene preliminarne pogodbe s posojilo-dajalcem v odobritev program javnih del, ki jih namerava vlada izvesti s tem posojilom.

Mlekarski kongres v Zagrebu

Zagreb, 6. maja. V prostorih kina »Music-hall« se je vršil danes kongres mlekarev. Kongresa se je udeležilo nad 200 delegatov iz vse države. Posebno številno je bila za-stopana Slovenija. Ministrstvo za poljedel-svo je zastopal inspektor dr. Kosta Kon-dić.

Kongres se je bavil z raznimi strokovnimi vprašanji, ki so v zvezi s povzdigo našega mlekarstva. Prof. dr. Filipović je imel re-ferat o svetovni mlekarski produkciji, Fran Krištof o mlekarski propagandi, ravnatelj Vekoslav Gortan pa je orisal organizacijo mlekarstva pri nas in potrebne reforme za povečanje mlekarske produkcije. Nato je sledilo poučno predavanje inspektorja Kon-dića, ki so ga tolmačile filmske slike. Kon-gres je med drugim proglasil »Mlekarski list«, ki izhaja v Zagrebu, za glavno gla-silo mlekarskega združenja.

Udruženje novinarjev za zuna-njo politiko

Beograd, 6. maja. Danes je bilo osnovano Udruženje jugoslovenskih novinarjev za zu-nanjno politiko. Za predsednika je bil izvo-ljen bivši zunanji minister dr. Ninčić, za tajnika pa urednik zagrebških »Novosti« Branko Denić. V nadzorstvo je med drugimi izvoljen poslanec dr. Kramer.

Poset češkoslovaških carinikov

Beograd, 6. maja. Danes so dospeli sem-kaj češkoslovaški cariniki pod vodstvom predsednika svojega združenja g. Brančov-skega, da vrnejo poset jugoslovenskim cari-nikom. Iz Beograda odpotujejo najprej v Srbijo, nato pa bodo posetili tudi vsa ostala večja jugoslovenska mesta.

Požar v Pragi

Praga, 6. maja. Danes ob 1. popoldne je nastal v tako zvani »češki halupi« na bivši narodopisni izložbi iz leta 1897. požar, ki je težko poškodoval poslopje in dvoriščno zgradbo. Streha je popolnoma zgorela. Žgani je najbrže nastal zaradi isker iz lo-motive.

Velika nesreča na dirkališču.

Sidney, 5. maja. s. Na dirkališču v Rosse-ryu se je zrušila tribuna. 200 oseb je bilo ranjenih.

„Kulturni boj“ na Slovaškem

Bratislava, 5. maja. V Novem mestu na Vahu je prišlo pred tamošnjo gimnazijo do razburljivih scen. Ravnateljstvo državne gimnazije je priporočilo učencem, naj kupijo cenene izdaje čeških klasikov. Učenci višjih razredov so nato nakupili več del znanega češkega pisatelja Macharia. Nato so katoliške organizacije obklevale štene-k, v katerem čitajo ravnateljstvu, da raz-širja med učenci pohujšljive spise. Včeraj je po šolskem pouku prišlo približno 300 žensk pred gimnazijo. Vdrle so v poslopje ter zasedle ravnateljsko pisarno. Izjavile so, da toliko časa ne bodo zapustile gimna-zije, dokler nim ne bodo izročene vse knji-g: pisatelja Macharia. Ko so ženske za-pretele, da bodo demolitale pohištvo v ra-vnateljevi pisarni, je bilo pozvano orožni-štvo, ki je ženske odstranilo iz poslopja.

Japonsko-kitajski konflikt

Tokio, 6. maja. Japonski generalni konzul v Tsinanfu poroča, da je bilo 12 japonskih vojakov ubitih in 30 ranjenih. Število smrtnih žrtev med civilnim prebivalstvom zna-ša 14, med njimi tudi nekaj žensk. Tudi šte-vilo ranjenecv je zelo visoko. O žrtvah med inozemci do sedaj ni novih vesti. Japonska ojačenja so pod vodstvom generala Iva-kure včeraj prispela v Tsinanfu.

Kakor poroča angleški generalni konzul v Sanghaju iz dobro informiranega vira, si japonske oblasti prizadevajo, da bi ostal in-cident omejen samo na Tsinanfu, ker se bo-je, da bi se posledice pokazile tudi po drugih krajih. Vrhovne vojaške in mornari-ške oblasti so se posvetovali o položaju na Kitajskem. Akcija gre za tem, da bi Japo-n-ska pozvala vojskujoče v provinci Santung, naj ustavijo boje, ker bo sicer Japonska za-sedla provinco in železnice, dokler se po-ložaj ne razčisti. Menijo, da bo treba poslati še eno divizijo na Kitajsko.

Tokio, 6. maja. Demisija notranjega mini-stra Cukija je bila sprejeta. Portfelj notra-njega ministrstva je začasno prevzel mini-strski predsednik Tanaka.

Trije kitajski oblastniki:

General Cangtsolin, general Cangkajsek in krščanski general Feng.

Dve zmagi in dva poraza naših nogometnih reprezentanc

Reprezentanci Gradca v Ljubljani in Mariboru. — Zlati pokal kralja Aleksandra zagisurav Ju goslaviji. — Poraz naše druge reprezentance na Dunaju.

Ljubljana — Gradec 5 : 2 (2 : 2)

Včerajšnja medmestna tekma je doprinesla ljubljanskemu nogometu lep uspeh, kakršnega doslej še nismo dosegli. Čeprav moštvo Ljubljane, odnosno napadalni trio ni bil srečno sestavljen, vendar so dali vsi igralci vse iz sebe, da si priborijo uspeh, ki ni izostal. Ogromni del težkega dela je opravila obramba in krilska vrsta. V obrambnem triu sta se izkazala Jančigaj in Pleš; posebno prvi je lovil v prvem polčasu, ko je bil prepuščen samemu sebi, nevarne strela mirno in sigurno. Neumorni Slamič je bil enako dober v obrambi in napadu. Visoko žoge je dosledno pobiral. Od stranskih krilcev je bil Zemljak boljši od Ladota, ki je igral posebno v prvem polčasu precej slabši ter je bil skupno z Pečnikom najslabši mož v prvem delu igre.

Mnogo toge je doprinesel naš napadalni trio precejšnjo število prisotne publike. Oman se je sicer trudil, da bi unesel v napad-sistem, kar se mu pa ni posrečilo. Deloma je bil temu tudi sam kriv, ker v odločilnih trenutkih ni bil na mestu. Verovšek se v levi zvezi ni znašel, ker zanj ni to mesto. Pozneje, v drugem polčasu, je bolj ugaljal na svojem starem mestu kot branilec. Sliska je sicer dober strelce, toda tehnično slab. Nad vse izobren je bil Jug na desnem krilu. Odkrito povedano: zasluža, da je Ljubljana zmagala, je večidel njegova. In če bi v naši napadalni vrsti stal drugi trio, bi Gradec odšel z še večjim porazom z igrišča. Res je, da ima Jug še precej napak, ki se jih bo moral otresti, če hoče postati prvovrsten igralec, toda zaenkrat nimamo za desno krilo boljšega. Medlo silko je podal o sebi Doberlet tako na krilu kot v drugem polčasu v levi zvezi. Kariž, ki je vstopil v drugem delu igre, ni imel prilike, da bi se izkazal, ker se je forsiral desna stran napada.

Gradčani so predvedli takoj v začetku lepo kombinatorno igranje ter v tem polčasu večji del prevladovali. S svojo precizno kombinacijo so precej zmešali našo obrambo ter v tem delu dosegli oba gola. Ugaljala je njih obramba, posebno vratar. Desni branilec je bil boljši od svojega partnerja. V krilski vrsti se je izkazal srednji krilec, ki pa je v drugem polčasu omagal. Oba stranska krila sta zadostila svoji nalozgi samo v prvem polčasu. Najboljši del graškega moštva je bil napadalni kvintet, ki pa je v drugem polčasu igral zelo razglašeno. Dobri sta bili obe krila, zelo dober je tudi srednji napadalec, dočim sta obe zvezi brez potrebnega ostrga strela. V splošnem niso gostje predvedli take igre, kakor se je od njih pričakovalo ter so v tem pogledu precej razočarali.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah: Ljubljana: Jančigaj (Prim.), Pleš (II.), Pečnik (Prim.) — Zemljak, Slamič (oba Prim.), Lado (II.), Jug (Prim.), Šiška, Oman, Verovšek, Doberlet (vsi Ili.). V drugem polčasu je prešel Verovšek na mesto Pečnika, Kariž (Prim.) na levo krilo.

Graz: Helfferich (Sturm) — Quastler (Hakoah), Döller (Sturm), Fashing, Stanz (oba GAK), Fürst (Hakoah) — Gert (St.), Elmer (St.), Pracek (GAK), Kraus, Prusting (oba Hakoah). V drugem polčasu je Helffericha zamenjal Kraus I (Hakoah).

Početni udarec ima Lb. Gr. takoj napade, konča v outu. Protinapad Lb. obrani Gr. V 2. min. Jančigaj brani. Graz napada, Jančigaj brani. V 5. min. zopet Jančigaj krasno brani. Graz stalno napada in v 6. min. strelja srednji napadalec Gr. neubranljivo prvi gol. Lb. vrata, ripostira Gr. V 8. min. kot proti Lb., ki ga obrani. V isti min. napad proti Gr., Šiška in Jug zastreljata. Gr. ponovno napada do 11. min., ko vrata Lb. Nevaren napad Lb. konča v outu. Ponovno napada Lb.; v 14. min. lep center Juga ostane neizkoriščen. Trio Lb. igra slabo. V 17. min. nevaren napad Gr. konča v outu. V 19. min. center Juga, vratar Gr. Šiško odbije. Šiška okleva in zastrelja ugodno situacijo. V 22. min. prodor Šiške, ki zastrelja. Graz vrata ter stalno napada. V 26. min. Jančigaj krasno obrani v kot, ki ga Gr. ne izrazi. V 27. min. lepa kombinacijska poteza Gr., desna zveza predlaba obrambo in zabije neubranljivo drugi gol za Graz. V 28. min. prodre Zemljak kot half do protivnih vrat, ostro strelja, žoga se odbije od vratarja, Oman beleži prvi gol za Lb. V 28. min. prodre Graz, Jančigaj krasno brani. V 29. min. Šiška dobi sam žogo, a strelja v out. Gr. ponovno v napadu. V 34. min. se nudi Doberle-

tu ugodna šanca, ki jo ne izkoristi. Scrumage pred vrati gostov, Šiška strelja v vratarja. V 38. min. kot proti Grazu, lep center Doberleta zabije Jug v lepem skoku z glavo v out. Graz vrata, Lb. brani. V 39. min. dobi žogo Verovšek, ki v teku zabije drugi gol za Lb. Graz napada. Gr. skuša doseči vodilni gol. Obojestranski napadi do konca polčasa brezuspešni.

II. polčas: Takojšnji napad Gr. konča v offsidu. Napad Lb. konča s kotom, ki ga Gr. odbije. Lb. forsira desno stran napada. V 3. min. dobi Jug žogo, v hitrem teku ostro strelja, vratar gostov odbije, Oman je na mestu in zabije 3. gol za Lb. V 4. min. se ponovi ista slika, Jug siljalno centra in Šiška zabije 4. gol. V 7. in 8. min. je zopet Jug v akciji. Njegovi strelji in centeršuti spravljajo gol gostov v nevarnost. V 9. min. prodre Gr., soloakcija konča v outu. V 10. min. prva lepa komb. akcija našega tria. Omanov strel obrani vratar Gr. v kot. Jug krasno strelja, Graz odbije. V 12. min. dikira sodnik enajstmetrovko proti gostom radi dvomilnege founla, katero pretvori Doberlet, čeprav zahteva publika, naj se strelja v out, v 5. gol. V 16. min. zopet Jug v akciji, žoga se odbije od prečke, ujame Kariž, ki tudi strelja v — prečko. Lb. stalno v napadu. Trio Lb. ni na mestu. V 19. min. zastrelja Jug iz največje bližine. Neplodna igra tria Lb. V 23. min. konča napad gostov s foulom, Jug v isti min. v offsidu. V 25. min. lepa akcija Zemljak, Jug, Šiška, ki strelja ostro v prečko. V 30. min. prodre solo Šiška, ki je stal v offsidu, strelja v vratarja, žoga se odbije v kot, ki ga Lb. ne izrazi. V 37. min. grd foul Doberleta. Graz prodira, a brez uspeha. Obojestranski napadi brezuspešni. Proti koncu izšli Graz kot, sodnik odvižja konec.

Tekma se je odigrala na razmočenem igrišču Ilirije. Prisostvovalo je igri precejšnje število publike, kljub temu, da je ves čas rahlo deževalo.

Igro je vodil g. Vodišek. Proti gostom je bil večkrat prestrog, a tudi v pogledu offsidea je večkrat grešil.

Jugoslavija — Rumunija

3 : 1 (3 : 0)

Beograd, 6. maja. Jugoslovanska nogometna reprezentanca, ki je igrala proti rumunski, si je danes izvojevala zelo dragoceno zmago, s katero je podano jamstvo, da bo zlati pokal kralja prešel v našo posest. Za tekmo je sicer v tukajšnjih krogih vladalo veliko zanimanje, vendar pa je bil obisk zaradi slabega vremena precej pičel.

Tekma, pri kateri je bilo jugoslovansko moštvo ves čas v premoči, je bila napeta kljub temu, da se zaradi blatnega igrišča ni mogla igra prav razviti.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah: Ljubljana: Jančigaj (Prim.), Pleš (II.), Pečnik (Prim.) — Zemljak, Slamič (oba Prim.), Lado (II.), Jug (Prim.), Šiška, Oman, Verovšek, Doberlet (vsi Ili.). V drugem polčasu je prešel Verovšek na mesto Pečnika, Kariž (Prim.) na levo krilo.

Graz: Helfferich (Sturm) — Quastler (Hakoah), Döller (Sturm), Fashing, Stanz (oba GAK), Fürst (Hakoah) — Gert (St.), Elmer (St.), Pracek (GAK), Kraus, Prusting (oba Hakoah). V drugem polčasu je Helffericha zamenjal Kraus I (Hakoah).

Početni udarec ima Lb. Gr. takoj napade, konča v outu. Protinapad Lb. obrani Gr. V 2. min. Jančigaj brani. Graz napada, Jančigaj brani. V 5. min. zopet Jančigaj krasno brani. Graz stalno napada in v 6. min. strelja srednji napadalec Gr. neubranljivo prvi gol. Lb. vrata, ripostira Gr. V 8. min. kot proti Lb., ki ga obrani. V isti min. napad proti Gr., Šiška in Jug zastreljata. Gr. ponovno napada do 11. min., ko vrata Lb. Nevaren napad Lb. konča v outu. Ponovno napada Lb.; v 14. min. lep center Juga ostane neizkoriščen. Trio Lb. igra slabo. V 17. min. nevaren napad Gr. konča v outu. V 19. min. center Juga, vratar Gr. Šiško odbije. Šiška okleva in zastrelja ugodno situacijo. V 22. min. prodor Šiške, ki zastrelja. Graz vrata ter stalno napada. V 26. min. Jančigaj krasno obrani v kot, ki ga Gr. ne izrazi. V 27. min. lepa kombinacijska poteza Gr., desna zveza predlaba obrambo in zabije neubranljivo drugi gol za Graz. V 28. min. prodre Zemljak kot half do protivnih vrat, ostro strelja, žoga se odbije od vratarja, Oman beleži prvi gol za Lb. V 28. min. prodre Graz, Jančigaj krasno brani. V 29. min. Šiška dobi sam žogo, a strelja v out. Gr. ponovno v napadu. V 34. min. se nudi Doberle-

tu ugodna šanca, ki jo ne izkoristi. Scrumage pred vrati gostov, Šiška strelja v vratarja. V 38. min. kot proti Grazu, lep center Doberleta zabije Jug v lepem skoku z glavo v out. Graz vrata, Lb. brani. V 39. min. dobi žogo Verovšek, ki v teku zabije drugi gol za Lb. Graz napada. Gr. skuša doseči vodilni gol. Obojestranski napadi do konca polčasa brezuspešni.

II. polčas: Takojšnji napad Gr. konča v offsidu. Napad Lb. konča s kotom, ki ga Gr. odbije. Lb. forsira desno stran napada. V 3. min. dobi Jug žogo, v hitrem teku ostro strelja, vratar gostov odbije, Oman je na mestu in zabije 3. gol za Lb. V 4. min. se ponovi ista slika, Jug siljalno centra in Šiška zabije 4. gol. V 7. in 8. min. je zopet Jug v akciji. Njegovi strelji in centeršuti spravljajo gol gostov v nevarnost. V 9. min. prodre Gr., soloakcija konča v outu. V 10. min. prva lepa komb. akcija našega tria. Omanov strel obrani vratar Gr. v kot. Jug krasno strelja, Graz odbije. V 12. min. dikira sodnik enajstmetrovko proti gostom radi dvomilnege founla, katero pretvori Doberlet, čeprav zahteva publika, naj se strelja v out, v 5. gol. V 16. min. zopet Jug v akciji, žoga se odbije od prečke, ujame Kariž, ki tudi strelja v — prečko. Lb. stalno v napadu. Trio Lb. ni na mestu. V 19. min. zastrelja Jug iz največje bližine. Neplodna igra tria Lb. V 23. min. konča napad gostov s foulom, Jug v isti min. v offsidu. V 25. min. lepa akcija Zemljak, Jug, Šiška, ki strelja ostro v prečko. V 30. min. prodre solo Šiška, ki je stal v offsidu, strelja v vratarja, žoga se odbije v kot, ki ga Lb. ne izrazi. V 37. min. grd foul Doberleta. Graz prodira, a brez uspeha. Obojestranski napadi brezuspešni. Proti koncu izšli Graz kot, sodnik odvižja konec.

Tekma se je odigrala na razmočenem igrišču Ilirije. Prisostvovalo je igri precejšnje število publike, kljub temu, da je ves čas rahlo deževalo.

Igro je vodil g. Vodišek. Proti gostom je bil večkrat prestrog, a tudi v pogledu offsidea je večkrat grešil.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah: Ljubljana: Jančigaj (Prim.), Pleš (II.), Pečnik (Prim.) — Zemljak, Slamič (oba Prim.), Lado (II.), Jug (Prim.), Šiška, Oman, Verovšek, Doberlet (vsi Ili.). V drugem polčasu je prešel Verovšek na mesto Pečnika, Kariž (Prim.) na levo krilo.

Graz: Helfferich (Sturm) — Quastler (Hakoah), Döller (Sturm), Fashing, Stanz (oba GAK), Fürst (Hakoah) — Gert (St.), Elmer (St.), Pracek (GAK), Kraus, Prusting (oba Hakoah). V drugem polčasu je Helffericha zamenjal Kraus I (Hakoah).

Kratek potek igre: V 17. min. je Stanek II. dosegel prvi gol za Gradec. Maribor spusti več sigurnih šans. V 43. min. prisodi sodnik enajstmetrovko proti Mariboru, ki jo Kowanda sigurno izpremeni v drugi gol. Polčas 2:0. V 15. min. drugega polčasa indirekten prosti strel proti Gradcu v kazenskem prostoru, ki ga Unterreiter lepo strelja in Vodeb izpremeni v edini gol za Maribor. V 35. min. doseže Stanek II. tretji gol za Gradec.

Tekmo je sodil dr. Planinšek dobro in objektivno.

Predtekma: Prva mladina I SSK Maribora proti prvi mladini Železničarjev 4:1 (2:1). Sodil z Vesnaver.

Avstrija — Jugoslavija

3 : 0 (1 : 0)

Dunaj, 6. maja. Pri današnji tekmi med avstrijsko in jugoslovansko reprezentanco so Avstrijci z lahkoto dosegli docela zaslužen zmago.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

Avstrija: Hiden (WAC) — Graf (Austria), Szoldatics (Simmering) — Schneider (Austria), Smitik (Rapid), Schott (Admira) — Cutti, Sindelar (oba Austria), Kuthan (Rapid), Juranic (FAC) Giebisch (Vienna).

Jugoslavija: Mihelič — Mitrovič, Beleslin — Hitrec, Premrl, Petrovič — Babič I., Babič II., Perška, Cindrič, Giller.

Avstrijci so bili skoraj vedno v premoči. V njihovi obrambi se je odlikoval zlasti Graf, v krilski vrsti sta bila Schneider in Schott najboljša. Zelo spretno je vodil avstrijsko napadalno vrsto znani Kuthan, ki je bil v odlični formi.

Pri Jugoslovanih je najbolj ugaljal Perška. Brata Babič sta izvedla nekaj lepih kombinacij. Srednji krilec Premrl je na dunajskih tleh igral že mnogo bolje. Najjačja opora jugoslovanskega moštva je bil vratar Mihelič. Branilca sta igrala nekoliko ostro.

V 26. minuti pretvori Schneider prosti strel v prvi gol za Avstrijo. Oba gola drugega polčasa je zabil Juranic v 7. in 23. minuti. Sodil je češkoslovski sodnik Zenšek. 15.000 gledalcev.

Avstrija — Madžarska 5 : 5 (2 : 4)

Budimpešta, 6. maja. Pred 40.000 gledalci se je danes vršila meddržavna tekma Avstrija — Madžarska, ki s 5 : 5 ostala neodločena. Sodnik radi off side ni priznal treh golov Avstrijcev.

Ostale nogometne tekme

Bratislava: Dunaj : Bratislava 6 : 0. Bazel: Švica : Nizozemska 2 : 1 (1 : 1). Praga: Vrsovice : Viktorija Žižkov 1 : 0 (1 : 0). Sparta Kladno : Sparta Košice 1 : 0 (1 : 0). Slavia : Wisla (Krakov) 5 : 0 (0 : 0).

Davis cup

Budimpešta, 6. maja. V boju z Norvežani sta danes Takats in Kehring zmagala nad Christoffersenom, ozir. Torkildsenom. Madžari so torej zmagali v prvi rundi 5 : 0 in nastopijo v drugi rundi proti zmagovalcu matcha Irska — Holandska.

Highbury, 6. maja. Dances sta Higgs in Gregory po teški borbi zmagala nad Argentincema Robsonom ozir. Boycem, oba v štirih setih. Anglija, ki je match dobila 4 : 1, nastopi v prihodnji rundi proti Jugoslaviji ali pa proti Finski.

München, 6. maja. Nemčija : Grška 4 : 1. Nemčija nastopi v prihodnji rundi proti Španiji.

Varšava, 6. maja. Prva runda med Dansko in Poljsko se je končala z zmago Dancev 5 : 0. V prihodnji rundi igrajo Danci z Avstrijo.

Bukarešta, 6. maja. Rumunija : Belgija 5 : 0 (1 : 0).

Špecialni artistični atelje za črko-slikarstvo

PRISTOU & BRICELJ

LJUBLJANA, Resljeva cesta št. 4. — Sv. Petra cesta št. 39. — Telefon 2908.

Florijanova nedelja v deževju

Nekaj običajnega uvoda o vremenu, promenadi in kavarni. — Gasilsko slavlje. — Policijska in ostala kronika.

Ljubljana, 6. maja.

Čudna nedelja. Mrzla in grenka posebno za mal Dež včeraj, dež danes. Ves dan od jutra do večera par ur v tankih ostrih curkih, nato zopet pršeč in meglen, kakor nezaželen blazoslov, ki moti in zadržuje pomlad. Celó zelenje dreves se zdi nekam preveč sočno in kosti pod Tivolijem in na vrhovih vili v obkrožju mesta so nekam melanolilni. Enako taščice, ščinkavci in senice otresajo mokre peroti pod listi dreves in se žalostno čebliče pomenkujejo o lepših dnevih.

Dežuje... Gradaščica, Curnovec, Mali graben in drugi pritoki Ljubljanice vale v njeno strugo umazano brozgo in ona sama se peni v naraščajoči sili rjavih valov.

Nebo nad mestom je svinčeno sivo iz dneva v noč. Prisiljeni goče solnce in ne zamiglja nobena zvezda. Ulica je tekomo polodolne še nekam živahna, toda kmalu promet omrtvi in obrabi se ríšejo samo še za šipami kavarnskih oken. Tam je godba, voni sveže kave se meša z vonjem cigare in parfuma pomladanskih toalet, ki se razkazujejo v kavarni, ker ne morejo parirati na promenadi... A iz gostin se polodolne in še bolj proti večeru oglašajo petje. Tu in tam zatreščiti tudi harmonika, včasih poskočna, potem zopet bolj otožno. Dolčas...

Mnogo je trpel zaradi slabega vremena znameniti vsakoletni »Gjurjevčanski uran« našega voljaša. Pogumno pa so se izkazali gasilci ljubljanske župe, ki so se zbrali iz vseh občin ljubljanske okolice in slavili svojega patrona sv. Florijana. Jutrat so se sestali zastopniki in člani raznih gasilskih društev pred staroslavno šentflorijanovo cerkvijo, kjer je celebriral mašo kanonik dr. Mihael Opeka ki je star član gasilskega društva. Ministrirala sta dva gasilca. Po opravilu se je izpred cerkve razvil prav dostojen sprevod po glavnih ulicah mesta. V sprevodu sta bili dve zodbi, železničarska »Sloga« in »Gradaščica«. Pred Mestnim domom je bil razstop, nakar se je g. tajnik šolski upravitelj Mikuš iz Brezovice zahvalil za gasilsko disciplino in za obilno udeležbo klub slabemu vremenu. Nato se je vršil občni zbor ljubljanske gasilske župe, ki je trajal poludruzo uro. Glavno je bilo vprašanje udeležbe naših zasilec na vseslovanskem gasilskem zletu. Tajnik g. Mikuš je podal par zanimiva poročila o tajiškem in blaginjskem poslovanju. Končno je bil z vzklikom ponovno izvoljen stari odbor.

Dopolodne so prodajali v Ljubljani na vseh vogalih tablice za tombolo poštinih namencev, ki so nameravali pričarati za popoldne lepo vreme, na se lih nebo ni umislilo. Oder na Kongresnem trgu in prostor okrog njega je ostal po 15 orazen, na lesu pa je naznanjal lepak, da naj pridejo ljudje po prašička, kolo, šivalni stroji in druge dobrote prihodnjega nedelja.

Posebno so se danes jezile naše Nežike. Francke in Micke. Moj bog, ves teden so se sukale po kuhinjah, v dvornicah in sobanah, čistile, kuhale in hrepenele po Janezu. Jožetu ali Francetu, ki jih popelje v nedeljo v bližnjo okolico na »špance«. Pa se je vse skupaj začelo in nehalo samo s kinematografom... Radi slabega vremena je odpadlo celo tradicionalno Jurjevanje na Gradu.

Tudi druga ljubljanska publika ni imela od nedelje užitka. Z izleti ni bilo nič in kima je bila treba, kakor rečeno, no kavarnah, gostilnah ali v domačem zapečku. Pač — v gledališču smo se popoldne gnetli, prav gnetli pri »Grocici Marici« in zvečer v drami pred »Hermanom Celiskim«. Uspeh kolosalen, užitek neizkrljiv. Na »Hermana« in njegove so bili ljubljanci tako ponosni, da so po odhodu iz gledališča v navdušenih pogovorih pozabili celo odprati dežnike. Zvečer se je namreč deževje nekoliko uneslo.

Nedelja je potekla v splošnem mirno, brez posebnih dogodkov. Klub slabemu vremenu pa se niso dali uznati v kozji rog razni zmikavti in svedrovi. Ne od črne

noči in ne od varnostnih organov. Med časom hudega naliva je bil izvršen danes ponoči naibžve v tnatnih urah v neki vagon na stranskem tiru dolenskega kolodvora drzen vlom. Doslej še popolnoma neznan vlomilci so vdrli vrata vagona ter odnesli celo balo v vagonu shranjenega in za transport pripravljene usnja v vrednosti nad 2000 Din.

Tatvino so opazili šele zjutraj železniški uslužbenci, ki so prilavili dozodek postaje-nalčniku, ta pa stražnici. Stražniki so preiskali vagon ter skušali na mokrih tleh ugotoviti sledove, ki so vodili na travnike za kolodvorom. Na mesto je prišel tudi detektiv g. Podobnik s policijskim psom: vendar pes na mokrih tleh ni mogel »prijeti« in je bilo vse zasledovanje onemogočeno.

Tudi brez pretepa ni minila nedelja od-nosno prav zgodnje nedeljsko jutro. Soodpadli so se viški bratci okrog pol 1. zjutraj poleg šentjakobske cerkve. Med hudim rogovljenjem so pomočniki pomandrali pod seboj 24-letnega brezposelnega pečarja Antona C. iz Štepanje vas. Na tleh ležečega so nato še nekaj časa pretepali nakar so se odpravili dalje. Ostal je pri pomandran-cu samo še eden, toda nikakor ne v vložu usmiljenega Samaritana. Izvlekel je nož, se krvavo pridulil in poteznil z nožem čez podbrbje žrtve na tleh. Prizadejal je pečarju strašno rano. Bestialni neznanec je nato izginil v noč in prepustil v bolečinah se zvijajočo žrtvo usodi. Težko ranjenega in obupno ležečega pečarja je našel na tleh šele stražnik, ki je nemudoma obvestil rešilno postajo. Po ranjenca je prihitel rešilni avto ter ga v največji naglici prepeljal v bolnico.

Policija je uvedla za podivjanim napa-dalcem zasledovanje in je upati, da bo zve-riča še tekomo jutrišnjega dne v njenih kleščah.

Mariborsko pismo „Ponedeljku“

Maribor, 6. maja.

Maj je napravil slab uvod. Mnogo bolj mu-hast je v svojem začetku, kakor je bil april. Prve dni smo bili oblagodarjeni s preobilno močjo, a na našem uprav zelenem Pohorju je zapadel sneg. Posledico tega belega daru je včeraj in danes občutil vsi Maribor.

Temperatura je padla tako, da je kar šče-melo po rokav. Zaradi obilnega deževja je Drava, ki je splošna katastrofalno naraščala in včeraj zopet padla, začela ponovno naraščati. Njeni valovi nosijo s seboj cela drevesa s koreninami, kar je v zvezi z ne-primeranim naraščanjem njenih dotokov, Bi-stricte in Cerkevne, ter raznih potokov z levega in desnega brega. Zaradi skrajno ne-ugodnega vremena so danes izostali vsi izleti v bližnjo in daljno okolico ter so se Mariborčani zadovoljili s kavarnami, gledališčem in s kino-predstavami. Sploh je prva majniška nedelja, ko bi moralo biti na »Sloven-ski Kalvariji« žeganje, potekla v velikem dolgočasu in monotonosti. Skrajno slabo vreme je, žal, onemogočilo uspeh nabiralne akcije za Akademijo znanosti in Narodno galerijo v Ljubljani. Izostala je tudi tombola prostovoljne gasilnice in reševalnega dru-štva, za katero je vladalo veliko zanimanje; zaradi deževja je bila preložena.

Rešilna postaja je prejel ob 16.45 tele-fonsko poročilo, da plava v smeri železniškega mostu truplo utoplenca. Rešilni od-delek je odšel takoj na kraj nesreče ter za-sledoval truplo do blizu Sv. Petra, kjer se je moglo ugotoviti le toliko, da gre za neznanu utoplenko srednje starosti in postave. Za-radi močno narasle Drave in prekratkega droga se moštvo kljub naporom ni posrečilo ujeti utoplenke, ki so jo valovi nesli dalje. Pri mlinu blizu Sv. Petra je reševalni od-delek moral zato opustiti vsak poskus reševanja ter se je rešilni avto ob 6. zvečer vr-nil nazaj. Domneva se, da je bilo truplo naj-brž v Mariboru naplavljeno, ni pa tudi iz-ključeno, da se je zgodila nesreča ali pa samomor v zgornjem dravskem toku.

glavo. Na prejšnjih partijah nam je bilo lahko ugotoviti, kajti pri vsakem padcu se je tako zaril v sneg, da mu je takoj en čop-ek njegovih svetlih kodrkov ostal za spomin v snegu in na temenu je bil zato že popolnoma zgleden. Ni pa izključeno, da jih v prvi ugodni priliki, ko sneg skopni, ne pojde iskat, kajti videli smo vsi na last-ne oči, kako je bridko plakal za svojimi tako bujnimi kodrkami. Čemu tudi ne! Saj je bil v skrbih, ker sedaj ne bo kmalu do-padel kake domačinki, še manj pa inozem-ski. Upam, da nam bodo ostali smučarji, ki so z njim vozili, dali v priliki potrebne in-formacije, kako je vozil in kaj je napravil v Bohinju. Ali je morda kam zavil? Ima namreč malo preveč simpatij do znanih inozemskih smučark. In zgodilo se je celo, da je moral upravljalci poleg smučk tudi »podmornice« Gospod župan nam je raz-krinkal, da je stric kljub petim križem, ki jih nosi precej udano in potrpežljivo na svojem hrbtniku precej trden in poseka še marsikatega mladenci.

Dragi stricek, sedaj pa prosim brez za-mere!

Seveda, da se ne pritožite, druge je vi-dela, kako in kaj je z njimi, pred svojim pragom pa ne pomeče, povem še o sebi, čeprav s težkim srcem — kako sem pri-mala srečno v dolino.

V začetku ne bom nič pretiravala, sem sijajno vozila. Toda to ni dolgo trajalo. Imam namreč navado, dokler ne padem, vozim dobro in sigurno, ko napravim prvo piko, nimam več korajžje in v nemer sedim. Kolikor sem se tako ohladila nisem zapi-sovala, ker je vseeno boljše da ni črno na belem. Priznati moram, da je tudi »decem-ber« prišel v akcijo in še celo pogostokrat. Prav dobro je treniral, kajti na vsaki večji strmini sem lepo sedla in bila sem sigur-na, sedaj prevozim največji »sus« brez padca. In izkazal se je za prav uporab-livo sredstvo za sigurno vožnjo ter ga vsako-mur najtopleje priporočam. Danes pa pre-mišlujem, kje je bilo nepotrebno uporab-ljati to skrajno sredstvo. Vesela sem, ker so hlače ostale nepoškodovane in upam, da bodo tudi drugo leto izkazale trpežnost. Pri-hodnje se bom lahko že bolj postavila. Na svidenje!

Meta.

Smučanje „žabje fare“ v Julijskih Alpah

Naša fara, dovolite, da vas seznanim, obstoja iz naslednjih članov: Na čelu ji stoji gospod župan z gospo županjo, ostali se pa uvrstijo približno takole: podžupan, podžupanja, tajnik, tajnica, advokat, go-spod iz ministrstva, longa in stric. Razen podžupana so vsi udeleženi izleta in nje-gova boljša polovica je zato zelo pogrešala svojega možička.

V petek, kakor običajno, je prišla župa-nja s predlogi, da bi bilo dobro odrinuti na Staničovo kočjo. Vsi smo bili zato, kajti mihiče nima korajžje, da se proti strogemu pogledu naše županje. Zbrali smo se ob določeni uri ter se peljali na Gorenjsko.

Do Dovgeja smo se pripeljali korporati-vno, toda komaj smo izstopili, so nekatere farani popihali urnih krah napred. Zadnji so bili stric, longa in podžupanja, ki so zelo polagoma nadaljevali pot. Ali pomislite — niso hodili pod ure, je začel stric »ja-mratit, kako je lačen, ter se začel pritoževati, da še ni nič večerila. Seveda, podžup-nanja je vedela za stričovo potičko, ki se je šopirila v nahrbtniku in začela tudi ona »vleči« s strickom, ker je bila trdno uver-jena, da ji bo dal vsaj malo pokusiti — pa ni bilo nič in menda ji je še danes žal, da je takrat tako pritrjevala le najemno sek, da homo lažje hodil. Prepričani smo, da bi za trdovratno pustila gladovati, če bi vedela, da se bo tako zgodilo.

Ko smo prišli v bajto, so pobegli farani že pripravili čaj, ki je ostanele partije spravil v pravo planinsko razpoloženje. Noč je bila brez sna.

Zjutraj nekako ob sedmih smo se napa-tili, da čim prej dosežemo smoter. Pot nas je peljala po gromadah plazov, ki so prej-nji dan drveli po pobočju Vernerja ter ugrabljali vse, kar jih je oviralo pri izvrševanju svojih dolžnosti. Pogled je bil veličasten in marsikateri je komaj slšno trepetal besede: »ka! ko bi se sedaj odra-gala snežna plast, kaj storiti?« Nenadoma nas je zagrnila megla in vidna je

Moč ljubezni in sovraštva

Tragedija velike ljubezni
Eliza Ahlefeldt in Karl Immermann

Ako je bila kdaj kaka ženska vredna biti ideal ustvarjalnega duha, potem je bila ena prvih Eliza Ahlefeldt. Izredno lepa, plemenita duša, izobražena in umevalna umetnost in življenje, je bila tako rekoč izbrana za ljubienko pesnika Karla Immermanna, ki bi bil lahko postal še večji, da se je mogel njegov ustvarjalni talent svobodno razviti in da mu je bilo prisojeno daljše življenje.

Karl Immermann se je rodil 26. aprila 1796. v Magdeburgu. Posvetil se je pravnim študijem ter je bil po vojni imenovan za vojaškega avditorja. Istočasno je opravljal posle dramaturga. Jeseni 1819. je bil premeščen v Münster, kjer je spoznal žensko, ki je igrala tako veliko vlogo v njegovem življenju. Spočetka se je na svojem novem mestu počutil zelo osamljenega. Mučilo ga je domotožje, ki ga je skušal premagati z delom. V družbo ni zahajal, toda kmalu se je družbi posrečilo, da ga je nasilno zvabila v svoj krog.

Tako se je seznanil Immermann s krasno in mlado ženo znamenitega generala Lützowa. To srečanje je bilo za oba fatalno. Generalova žena je bila liči grofa Ahlefeldt-Lauwiga-Eliza. (Rojena 17. novembra 1790.). Po žalostnih otroških letih se je zelo mlada poročila s starim generalom Lützowom. Mlado dekle je v svojem zakonu videlo v možu le slavnega junaka ter se ni zmenilo za razliko v starosti. Ko pa je bil general po vojni vihar in slava premeščen v Münster, je spoznala njegova mlada žena vso praznoto svojega zakonskega življenja ob strani treznega vojščaka. Ta praznosta je bila tem strašnejša, ker je ostala brez osveščujoče bližine lastnega otroka. Tako se je razvilo v njenem srcu močno hrepenenje po novi življenjski vsebini, po stvari, ki bi mogla popolnoma zaposliti neno srce in nenej duha.

In neno hrepenenje se je izpolnilo. Sredi obupne praznote je našla mladega pesnika. Čigar duša je ravno tako hrepenela po prijatelstvu sorodnega srca. Čisto iskreno prijateljstvo je bila naravna posledica njune srečanja.

To lepo prijateljstvo pa je naenkrat nasilno pretrgala vroča strast. V polnem cvetju zrele lepote omamljajoča žena in mladi pesnik nista mogla ostati zgolj prijatelja. Ljubezen je premagala oba. Pozabila sta na vse ožire, na ves svet ter sta živela le svoji strastni ljubezni.

Eliza je že v svojem dvanaistem letu vzbudila ljubezen starejšega gospoda, nekoga polkovnika Altena, ki je hotel stopiti v zakon z otrokom. Njena mati ga je seveda zavrnila, toda stari polkovnik je kljub temu ni več pozabil. Sodobniki pripovedujejo, da je bila Eliza pravo čudo lepote. Zato ni čudno, da je nena prikazen povzročila.

Albert Jean:

Zgodovinska resnica

Ko je profesor John Marshall postavil svoj prazni kozarec na blestečo mizo, je odprl svoj kašipot in vprašal krčmarja:

«Knjižica omenja utrdbo, dve uri hoda od vaše vasi... Je li poučna?»

Za tega vseučiliščnika so se delile stvari v dve jasno ločeni vrsti: poučne in nepoučne. Samo prve so bile seveda vredne, da si se ustaviš ob njih.

Gostilničar je planil pokonci:

«Poučen?... Če je naš grad poučen?»

«Kajpada je poučen?... To se razvidi že iz tega, da je zadnji mesec prišla semkaj četa umetnikov in posnela zgodovinski film v podrtinah... Ako iščete poučljivosti, niste mogli bolje naleteti!»

Mister Marshall je torej plačal svojo steklenico limonade in dostojanstveno odšel proti kasteli, ki ga je v ostalem kaj hitro našel. Strahoten in rušljiv se je dvigal ob svojih jarugah, polnih kalne skorjaste vode in zelene leče, kamor so ob slednjem šumu skakale preplašene žabe.

Vodnik je svetoval, da se obrni na vratarja, če hočeš posetiti razvaline. Iz

čila v srcu mladega pesnika vihar in strast, ki ga je zvezala z elementarno silo v ljubezni do zmagoslavne mlade žene. Njuno se tesneje zblizanje pa je odločila naslednja okolnost.

Eliza je slučajno kot neprostovoljna priča prisostvovala razgovoru njenega moža z njegovimi tovariši, katerim se je general pritoževal, da njegova žena ni toliko podevala po svojem očetu, kakor je pričakoval. General je še dostavil, da se mu nudi ugodna prilika za poroko z bogato deklico, da pa je ne more poročiti, dokler ni svobodan. Plemenita Elizina duša je sicer odpuščala to generalovo netaktnost, ni pa mogla več živeti ob strani moža, ki jo je smatral za oviro. Prisilila ga je k ločitvi, za katero pa se je težko odločil. Tako se je Eliza po štirinajstletnem zakonu ločila od moža, ki je šele po svoji ločitvi spoznal svojo zmožnost ter ji ohranil veliko spoštovanje do svoje smrti. General je še po več letih in sicer po svoji družini poroki (bogata dama je odklonila njegovo ponudbo in general se je oženil z vdovo po svojem bratu!), pisal Elizi: «Uničujejo me strašni občutki. Spomin na Te, moja draga Eliza, ostane prizan na moje srce z železnim verigo. Pozneje jo je prosil, da jo sme vsaj videti in Eliza mu je po dolgih prošnjah dovolila. General ji je pisal nato: »Naj bo moje razmerje kakršnokoli, jaz Te moram videti in dobiti od Tebe tolažbo in življenje.»

Immermann in Eliza sta živela sedaj lepo dobo svoje velike ljubezni. Blizina tako izobražena in razumljive ženske je delovala na pesnika pozitivno. V tem času je dovršil Immermann tragedijo »Periander« in komedijo »Oko ljubezni«. Potopil se je tudi v študij Shakespeareovih del. Eliza, ki je popolnoma obvladala angleščino, je sodelovala pri tem študiju. Kmalu nato je bil Immermann imenovan za kriminalnega sodnika v domačem Magdeburgu. To imenovanje, ki bi ga bilo preje osrečilo, je popolnoma njegovo dušo z bolno in razdorom. Svoji materi je pisal: »Tako je prišlo, na kar sem komaj še mislil. Tako pridem domov, toda s kakšnimi občutki? Ne morem Ti povedati, kako me je presenetil ministrov ukaz. Ne teži se, moja draga mama, in ne imej me za hladnega, ako ne morem biti vesel. V tem dogodku spoštujem usodo ter pridem v Magdeburg s pobožnim, otroškim mišljenjem, toda veselosti se ne morem. Moja usoda je čudovito zapletena.»

Vrnil se je v domače mesto na veliko veselje svoje matere in sester, katerim je bil po očetovi smrti edina opora. Toda vsa ljubezen domačih ni mogla utišati njegove žalosti nad ločitvijo od ljubljene Elize. Tako so minuli tedni in meseci. Prišla je pomlad in pesnikova žalost se je podvojila. Sklenil je, da mora govoriti z Elizo. Pisal ji je in jo prosil za sestanek, na katerem naj bi se domenila o nadaljni bodočnosti. Vendar ni prišlo do sporazuma in sicer zato ne, ker grofica ni hotela pristati na postavno sankcijo svoje zveze s pesnikom. Ta njena odklonitev je imela svoj vzrok v ljubezni sami Eliza je vedela, da jo pesnik neizmerno ljubi, toda kdo naj bi bil dal tamstvo,

da jo bo kot mož ravno tako ljubil, kakor sedaj kot prijatelj? Ali je mogoče vedela, da ostane njegov interes zanjo enak tudi po letih in ali se bo sicer mahtna in trenutno brezdomna razlika v starosti vendarle uveljavila? (Nadaljevanje v prihodnjem »Ponedeljku«.)

Pouk in zabava

Prevejan odvetnik

Bančni prokurist, ki mu je zmanjkalo 550.000 Din, pride k odvetniku, prosi: »Gospod doktor, omnite me, če ne se ustelim. Jurji bo revizija, pa sem si izposodil pol milijona, ki ga ne morem vrniti. Odvetnik nekaj časa razmišlja, potlej pa: »Ako se vam posreči poveriti še nocoj nadaljnih 500.000 in mi jih prinesite, Vas rešim.« Za pol ure mu prokurist izroči zahtevano vsoto. Odvetnik pa stoji k telefonu in sporoči ravnatelju banke: »Vaš prokurist je poveril milijon. Ako daste svojo besedo, da ga ne boste sodnijski zasledovali, dobite polovico nazaj, drugače je vse izgubljeno.« »Boli drža ga nego lovi ga« si je mislil ravnatelj in pristal na pogoj.

Jud pred operacijo

Bogat Izraelcec bi se moral dati operirati pri znamenitem profesorju v Budimpešti. »Koliko bo to stalo?« poizveduje pri slavnem kirurgu. »Dva tisoč pengov.« — »Ali se ne bi dalo napraviti nekoliko ceneje, gospod doktor?« — »Da, moi asistent izvrši operacijo za 1500.« — »Ah, gospod doktor, jaz bi se hotel zaupati zgolj vašim zanesljivim rok, ki nikoli ne trepetata. Ali ne bi mogli vsaj tako napraviti, da vam izplačam sedaj polovico nagrade, kadar prodam svoje žito, pa še ostanek?« — »To ne gre, dragi, kako naj imam med operacijo mirno roko, če na moram trepetati za svoj denar!«

«Kaj je s teboj? Čemu si si opel naramnice okoli beder?»
«Čemu? Izgubil sem vse gumbce za ovratnik.»

Zaveda

Vseučiliški profesor v Ameriki je imel predavanje. Ker je pa pri izbitih dokaj kruto ravnal z dijaštvom, so se slušatelji zmenili, da mu nekaj napletejo. In res takoj v pričetku njegovega govora je postalala dvorana nemirna; drsanje z nogami, kašljanje, naposled pa se celo zasliši glasno zvonjenje. Predavatelj, ki ga ni bilo lahko ugnati, dvigne glavo izza katedra, rekoč: »Čudno, da se pri tej čredi že noproj ni našel oven-vodnik.«

Ne posojaj knjig

Times so vpraševale svoje čitatelje za mnenje o posojanju knjig. Neki bibliofil je o tej priliki povedal zgodbo z angleškim graščakom, ki je nekoč svojim gostom razkazoval svojo knjižnico. »Ali kdaj posojate knjige?« ga je vprašal nekoč — »Jaz nikoli. Samo bedaki (fools) jih posojajo.« In, pokazavši na dolgo vrsto redkih vezav s krasnimi obrezami, je zbiratelj dodal: »Vsa

Moder sodnik

Čičaški žepar, zasaden na samem dejanju, pride z redarjem na sodišče in sodnik ga kar stoji obsodi na 50 dni v zapor. Polica ga sedaj pregleda in ošlata ter opozori gospodko, da izmavič ne bo mogel plačati globe, ker ima samo trideset denarjev pri sebi. »Nič ne dela« se odreže sodni modrih, »izročite ga v magično, da re da bi ga pustili z vidika. Čez dva dni ga nazaj privedite. Vztrajam pri izrečni zlobi!«

Napoleonova pipa

Veliki Korsičan ni nikdar pušil. Nekoč pa je poskusil to slast. Perzijski poslanik, gredo skozi Pariz, mu je poklonil krasno čedro iz svoje domovine. Hoteč gosta počastiti, je slavnj vojskovodja zavalil duhan vprico-niega. Ali prišlo mu je tako slabo, da se je za vselej odrekal kajenju. Ta iznajdba, je velel, »se morda prilaga iztočnjakom, ki radi sanjarijo in lenobo pasejo. Pri nas pa, v Franciji, kjer je narod odločen in delaven, ta izum nima pravice do

obstanka. Pušenje samo kvari zdravje. Dober zakon bo tu v kratkem odpomogel.« In takoj je uvedel tobačno režijo.

Rekord

Te dni je prodal v Parizu še neobjavljen Napoleonov rokopi, obsevaioč štirinajst vrstic, vmes nekaj pravopisnih pogreškov. Pismo je bilo od vseh doslej znanih najdražje plačano: 20.200 funtov, povrh pa še 20% pristojbine, torej 24.000 fr.

Ni novega pod solncem

Kaj je moderna blaznost? »Ples«, poreklo stari gospod in njegova žena, duhovnik, profesor (razen plesnega »profesorja«), redovnica, pastor rabin, mnogi politiki, narodni gospodar itd. Francoski »Dimanche Illustré« pa citira Almanach desspectacles, ki l. 1791 enako graja pretirano rajanje, češ, veliko preveč je plesišč v Parizu... Našo razvzno neustališeno moderno dobo pa je ondan grajal neki sociolog, a pristavil na koncu svoje krotovničice, da jo je doslovno prepisal po nekem listu iz l. 1831!

Iz zadnjega „Skovirja“

Telefonski pogovor z ženo.

Ravnatelj: »Kaj, za vraga, pa stojite tako dolgo pri telefonu in nič ne govorite?«
Uradnik: »Oprostite, gospod šef, govorim s svojo ženo...«

Razsoden sinko.

Sinko: »Mama, v Jutru berem, da iščejo statiste za neko dramo Kdo pa so ti ljudje.«

Mati: »Veš, to so takšni možje, ki na odru ne smejo govoriti.«

Sinko: »Potem bi se pa naš atek lahko takoj javil...«

Obžalovalca svoje smrti si želi.

Žena (možu na smrtni postelji): »Ali se lahko poročim z drugim, če boš umrl?«
Mož (v zadnjih zdihih): »Kar poroči se! Bom imel vsaj eno bitje na svetu, ki bo obžalovalo mojo smrt...«

OGROMEN USPEH! RAZPRODANE PREDSTAVE!
PREKRASNO! OČARLJIVO!

Vsako je bil navdušen lepote monumetalnega velefilma!

NOČ LJUBAVI

Pravica poročne noči. Jus primae noctis
V glavnih vlogah nepozabni ljubavni par

VILMA BANKY in RONALD COLMAN

Ta divno lepi film si morate danes ogledati!

Predstave ob: 4., pol 8. in 9. uri.

Telefon 2124.

ELITNI KINO MATICA

svojem avtomobilčku... Pa se prav sitno mu je bilo, ker je s svojo železno rokavico polomil žarnico na vozu.

»To je grozno!«

»Kaj za vodnikom!... Na tem mestu se pričinja stopnišče za v stolp... Skozi tole strelnico je vojvoda Guyenski nadziral maršalovo premikanje in pri tem žulil svoj živček.«

»Kaj je delal?«

»I svojo čedro je kadil... Zdaj pa naprej!... Na koncu pota za obhodno stražo najdeva druge stopnice... Drže pa doli v stražarnico... Ondukaj je vedrila vsa četa, ko se je nekega dne nenadoma ulila ploha.«

»Čete?« je poizvedoval Marshall...

»Katero čete?... Maršalove ali vojvodove?«

»Kaj jaz vem katere?... Pač ona četa!... Pa se vedeli niso, kako bi si preganjali čas... Na srečo je bil nekoč njih prinesel majhen fonograf v malhi: tedaj pa so se vsi sprjeli in dralsali čarlston.«

»Bajno!... Pa ste si popolnoma v svesti, kaj zdaj trdite?... To je silajno za zgodovinsko resnico!«

»Koga? Pa menda ne mislite, da šale zbijam?« se je odrezal Ballanek v mučni zadregi. »Pripovedujem vam vse.

kakor se je godilo... Verjemite ali ne verjemite, meni je vseeno!... Ampak dosedaj se nihče ni dvomil o Ballanekovi besedi!«

Mr. John Marshall je združeval s svojim poglobljenim znanjem obče zgodovine dušeslovni smisel, ki mu ni mogel nihče do živga. Ballanekova iskrenost se mu je zdela povsem očitna. In član univerze se je opravičil staremu pazniku, nato pa si napravil opazke v svoj zapisnik, kakor mu je narekoval Bretonce.

In spričo te izvrstne opreznosti je mogel razjasniti svojim učencem uspeh svojega zgodovinskega raziskovanja po francoskih pokrajinah, bržko se je vrnil na svoje vseučilišče.

»Mladina,« je izjavil, »če hočem biti nepristranski in dobro poučen, moramo historične dogodke proučevati na samih tistih mestih, koder so se ti dogodki vršili. Tako mi je moje potovanje po Franciji razodelo neke podrobnosti, ki jih še slutil nisem in ki s tej stari deželi na čast in hvalo. Podobna je — in sicer potrjujejo to najresnejša svedočanstva — da je že v 15. stoletju najvišji tedanji sloj uporabljal avtomobil, poznal gramofon in plesal čarlston.« (Iz francoščine N.)

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavnica
Din 50.000.000—

Skupne rezerve ca:
Din 10.000.000—

Ustanovljena 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

Ustanovljena 1900.

PODRUZNICE:

Brežice, Celje, Crnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Sibenik, Gorica, Trst

BRZOJAVNI NASLOV: BANKA LJUBLJANA.

Telefon šte. 2861, 2413
2502 in 2503.

se priporoča za vse bančne posle

B.S.A.

MOTOCIKLI

najnovjših
modelov 1928,

svetovno znane tvrdke
Schmel Arms Ltd. Birmingham

Zahtevajte cenike in ponudbe! Ne trdni deli vedno v zalogi.

Promptno iz skladišča Vam nudi zastopstvo za mariborsko oblast:
Automobiles-Motocikles, Maribor, Trg Svobode 6

Za ljubljansko oblast:

Pavel Stele, Ljubljana, Poljanska cesta 3. Tel. 2942

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 19

Podeljuje vsakovrtno kredite, eskomtira menice, inkasira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse v bančno stroko spadajoče posle

Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše

Kot pooblaščen prodajalec srečk Drzavne razredne loterije vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja tudi srečke Ratne štete na obroke pod zelo ugodnimi pogoji